

Opinnäytetyö
Hoitotyön koulutusohjelma
Sairaanhoitaja (AMK)
2014

Salla Miesvirta, Sirpa Parikka ja Maarit Vähä-Eskeli

KYLÄ-KANAVA

– käyttäjien kokemuksia vuorovaikutteisuudesta,
ohjelmista ja teknisestä toimivuudesta

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Hoitotyön koulutusohjelma | Sairaanhoidaja

2014 | 31 + 5 (9)

Ohjaaja Arja Nylund

Salla Miesvirta, Sirpa Parikka ja Maarit Vähä-Eskeli

KYLÄ-KANAVA

– käyttäjien kokemuksia vuorovaikutteisuudesta, ohjelmista ja teknisestä toimivuudesta

Ikäihmisten määrän kasvaessa ja teknologian käyttötaidon ja tiedon lisääntyessä kasvaa myös virtuaalitekniikan käyttäjien määrä tulevaisuudessa. Hyvinvointitekniikan kehittyminen on avannut uusia mahdollisuuksia palvelujen kehittämisessä. Tämä opinnäytetyö liittyy syyskuussa 2013 aloittaneeseen Turun ammattikorkeakoulun Kylä-kanavan toimintaan, joka on jatkoa EU-rahoitteiselle VIRTU-hankkeelle (2010-2013). Kylä-kanava on palvelumalli, jonka välityksellä palveluja tuodaan ikäihmisille vuorovaikutteisesti etäpalveluna kotiin. Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää käyttäjien kokemuksia Kylä-kanavan vuorovaikutteisuudesta, ohjelmista ja teknisestä toimivuudesta. Opinnäytetyön tavoitteena oli, että käyttäjiltä saatavan palautteen perusteella Kylä-kanavan toimintaa voitaisiin jatkossa kehittää monipuolisemmaksi kohtaamis- ja keskustelupaikaksi. Tällöin kuntien olisi mahdollista saada laajempi mahdollisuus jakaa asiantuntijapalveluita ja sosiaalista tukea Kylä-kanavan käyttäjille.

Opinnäytetyö oli laadullinen tutkimus, jonka tiedonkeruumenetelmänä käytettiin puolistrukturoitua teemahaastattelua. Teemahaastattelu toteutettiin haastattelemalla Kylä-kanavan aktiivikäyttäjiä (n=11) vuorovaikutteisen etälaitteen välityksellä. Teemahaastattelulla saatu aineisto analysoitiin teorialähtöistä sisällönanalyysia käyttäen.

Tutkimustuloksista tuli esille, että Kylä-kanavan vuorovaikutteisuuteen oltiin varsin tyytyväisiä. Se oli parhaimmillaan kohtaamispaikka, jossa tavattiin ystäviä, kuunneltiin toisia Kylä-kanavan käyttäjiä ja tultiin kuulluiksi. Se rytmitti päivää, toi sisältöä elämään ja loi uusia ystävyysuhteita sekä ylläpiti ja vahvisti jo olemassa olevia suhteita. Ohjelmien sisältö koettiin hyväksi, mutta toivottiin lisää kuunteluohjelmia ja asiantuntijaohjelmia eri aloilta sekä historiallisia aiheita ja tuolijumppaa. Tekniikan toimivuuteen toivottiin varmuutta, jotta lähetys ei kesken ohjelman katkeaisi. Toivottiin myös, että äänentoisto olisi laadultaan musiikkilähetysissäkin hyvätasoisia.

Tutkimustulosten perusteella kehittämis ehdotuksiksi nousivat ohjelmasisältöjen kehittäminen ja etälaitteen teknisen toimivuuden varmistaminen ja kehittäminen etenkin äänen laadun osalta, huomioiden myös erilaiset ikääntymiseen liittyvät rajoitteet näkökyvyn ja kuulemisen osalta. Jatkokehittämiskohteenä tuli esille, että kunnat voisivat kehittää lisää virtuaalipalveluja ikäihmisille.

ASIASANAT:

Kotona asuvat ikäihmiset, virtuaalitekniikka, Kylä-kanava, käyttäjäkokemukset

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree programme in nursing | Nurse

2014 | 31 + 5 (9)

Supervisor Arja Nylund

Salla Miesvirta, Sirpa Parikka, Maarit Vähä-Eskeli

KYLÄ-KANAVA

– user experiences of interactivity, programs and technical operability

The number of elderly people is increasing as well as the amount of information on technology and the ability to use it. This results in a growing number of users of the virtual technology. The development of the welfare technology has provided new possibilities in improving services. This thesis discusses the functioning of Turku University of Applied Sciences Kylä-kanava which was established in September 2013. Kylä-kanava is the continuation of the VIRTU project (2010-2013) that was funded by the European Union. Kylä-kanava is a model of services that provides utilities for the elderly people as interactive remote services. The purpose of this thesis was to sort out the user experiences of the interactivity, programs and technical operability of the Kylä-kanava. The aim of this thesis was to use the feedback from the users of Kylä-kanava to develop its functions so it would serve as a more versatile meeting and discussion forum. This would enable the municipalities to share consultancy services and social support for the users of Kylä-kanava more extensively.

The thesis was a qualitative study. A semi-structured theme interview was used as the method of collecting data. The theme interview was carried out by interviewing the active users of Kylä-kanava (n=11). The data was analyzed using the theory directed content analysis.

According to the results, the subjects were content with the interactivity of the Kylä-kanava. At its best, it was a meeting place where people met friends, listened and were listened to. It provided a daily rhythm, content and new friendships. In addition, it maintained and strengthened already existing relationships. The content of the programs was considered good. However, the subjects hoped for more listening programs as well as specialist programs from different fields. In addition, historical themes and chair exercises were on their wish list. The subjects hoped for more reliability concerning the technical functionality to avoid the broadcast to cut short. The quality of the sound system in musical programs was also seen as an important matter.

According to the results, the content of the programs was seen as a development proposal. In addition, ensuring the technical functionality of the remote device and its developing, concerning particularly the quality of sound considering different restrictions associated with aging such as sight and hearing were listed as proposals of development. A suggested further target of development could discuss the municipalities providing more virtual services for the elderly people.

KEYWORDS:

Elderly people living at home, virtual technology, Kylä-kanava, user experiences

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	5
2 OPINNÄYTETYÖN TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT	6
2.1 Kotona asuvat ikäihmiset	7
2.2 Virtuaalitekniologia	8
2.3 Kylä-kanava	9
2.4 Kylä-kanavan käyttäjäkokemukset	10
3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TUTKIMUSKYSYMYKSET	11
4 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	12
4.1 Tutkimusmenetelmä ja aineiston analyysi	12
4.2 Tutkimukseen osallistujat	12
4.3 Aineiston keruu	13
4.4 Aineiston käsittely ja analysointi	14
5 TUTKIMUSTULOKSET	16
5.1 Käyttäjien kokemuksia Kylä-kanavan vuorovaikutteisuudesta	16
5.2 Käyttäjien kokemuksia Kylä-kanavan ohjelmista	19
5.3 Käyttäjien kokemuksia Kylä-kanavan teknisestä toimivuudesta	20
6 POHDINTA	23
6.1 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus	23
6.2 Tulosten tarkastelu	26
6.3 Johtopäätökset ja kehittämissuhteet	27
LÄHTEET	30

LIITTEET

- Liite 1. Kirjallisuushaku
- Liite 2. Tiedoksianto
- Liite 3. Haastattelulomake
- Liite 4. Esimerkki teorialähtöisestä sisällönanalyysistä
- Liite 5. Toimeksiantosopimus (poistettu tekijöiden toimesta)

1 JOHDANTO

Tulevaisuudessa ikäihmisten määrä lisääntyy. Samanaikaisesti kunnat pyrkivät pienempiin taloudellisiin kustannuksiin sosiaali- ja terveyspalveluiden osalta. Tulevaisuuden innovaatio on hyvinvointiteknologiassa, joka mahdollistaa uudenlaisten palveluiden kehittämisen. Yksi kehittämisalueista on virtuaalitekniologia. Ikäihmiset virtuaalitekniologian käyttäjinä ovat jatkuvasti kasvava väestönosa yhteiskunnassamme. Sosiaali- ja terveysalan työntekijöiden tulisi tänä päivänä hallita virtuaalinen etäohjaus ja neuvonta työssään.

Opinnäytetyömme liittyy syyskuussa 2013 aloittaneeseen Turun ammattikorkeakoulun Kylä-kanavan toimintaan, joka on jatkoa EU-rahoitteiselle VIRTU-hankkeelle (2010-2013). Kylä-kanava on palvelumalli, jonka välityksellä palveluja tuodaan ikäihmisille vuorovaikutteisesti etäpalveluna kotiin. Tutkimuksellisesti tarkoituksemme on selvittää Kylä-kanavaa käyttävien ikäihmisten kokemuksia vuorovaikutteisyydestä, ohjelmista ja teknisestä toimivuudesta. Tavoitteena on, että käyttäjiltä saatavan palautteen perusteella Kylä-kanavan toimintaa voidaan jatkossa kehittää monipuolisemmaksi ja tällöin kunnat saavat laajemman mahdollisuuden tuottaa asiantuntijapalveluita ja sosiaalista tukea Kylä-kanavan käyttäjille.

Kylä-kanava palvelee kotona asuvia ikäihmisiä kohtaamis- ja keskustelupaikkana sekä vuorovaikutteisena etäpalveluna, jonka kautta muun muassa Turun ammattikorkeakoulu tarjoaa hyvinvointia tukevia ohjelmasisältöpalveluja.

”Kas aavalle merelle rannattomalle, on syntynyt silta niin ihmeellinen. Ei tuottanut vaivaa se rakentajalle, vaan hetkinen haihtuva pystytti sen. Ei suurten laivojen matkaa se estä, ei kanneta tullia äärellä sen. Vaik ei se pientä lastakaan kestä, ei sorru se voimalla ihmisten. Mikä se on?” (Kylä-kanava käyttäjän esittämä arvoitus, oikea vastaus sivulla 29.)

2 OPINNÄYTETYÖN TEORETTISET LÄHTÖKOHDAT

Kirjallisuuskatsausta varten etsittiin tietoa tietokannoista käyttämällä hakutermeinä asiasanoja: kotona asuvat ikäihmiset, virtuaalitekniologia, käyttäjä ja käyttäjäkokemus. Kansainvälisiä hakuja tehtiin hakusanoilla ”old people” ja ”technology”. Tietokannoiksi valittiin Nelli-portaalin sosiaali- ja terveystietokannat. Haku fraasilla ”kotona asuvat ikäihmiset” ei tuottanut yhtään tulosta. Cinahl-tietokannasta fraasi ”old people” tuotti 191 hakutulosta rajauksella vuosille 2005-2013. Hakuja jatkettiin fraasilla ”old people AND technology”, johon hakulaite lisäsi ”and older people”, tuotti 6 hakutulosta, näistä kaksi valittiin opinnäytetyöhön. Terveystietokannasta lääkäritietokannoista termillä ”ikäihmiset” saatiin 1098 hakutulosta. Aihetta lisää rajaamalla ”ikäihmiset ja vanheneminen” saatiin 59 hakutulosta, joista löytyi kaksi Duodecim artikkelia, näistä ei lopulta kumpakaan valittu. Hakusana ”virtuaalitekniologia” ei tuottanut yhtään hakutulosta.

Medic tietokannasta saatiin fraasilla ”old people” 83 hakutulosta ja ”old people and technology” kolme hakutulosta vuosille 2005-2013, joista yksikään ei käsitellyt virtuaalitekniologiaa.

Hakuja laajennettiin PubMed tietokantaan Ebsco Host, josta fraasilla ”old people” saatiin 13 338 hakutulosta vuosille 2005-2013. Rajauksella ”old people and technology” tuotti 618 hakutulosta, johon rajaus ”old people and technology and interaction” tuotti 64 hakutulosta, joista yhtään ei valittu. Tulokset käsittelivät lähinnä tietotekniikkaa.

Aineistoa etsittiin myös ammattikorkeakoulujen Theseus julkaisuarkistoista hakusana ”käyttäjäkokemus”. Haku tuotti 266 osumaa, joista otsikoiden perusteella kaksi valittiin tutkimukseen. Haettuun näyttöön on suhtauduttava kriittisesti. Luotettavuuden arviointi näytön sisällöstä on vaativaa. Siinä tarvitaan eri tietolähteiden ominaisuuksien tuntemusta ja tutkimusmenetelmätietoa. (Elomaa & Mikkola 2010, 57.) Opinnäytetyöntekijöillä ei välttämättä ole riittävästi menetelmäosaamista luotettavuuden näkökulmasta. Opinnäytetöistä saatua tietoa käyt-

tettiin tässä yhteydessä lähinnä asiasanojen määrittelyyn. Tämän vuoksi hyväksyimme opinnäytetyöt lähdemateriaaliksi.

Omalla manuaalisella haulla ja aineiston etsinnällä saatiin 11 kirjaa Turun kaupunginkirjastosta. Manuaalisella haulla saatiin vielä kaksi kirjaa, yksi Raision kaupunginkirjastosta ja yksi Naantalin kaupunginkirjastosta.

Aikaisempia opinnäytetöitä tai tutkimuksia Turun ammattikorkeakoulun Kyläkanavaan liittyen ei ollut. Opinnäytetyömme aihealueeseen lähinnä liittyvänä löysimme kolme opinnäytetystä. Näitä olivat Turun ammattikorkeakoulussa hoitotyön koulutusohjelmassa tehty opinnäytetyö VIRTU-kanavan asiakastytyvyydestä ja ohjelmatuotannosta (Länsitalo ym. 2012), toinen liittyen hoitohenkilökunnan kokemuksiin VIRTU-kanavasta (Lindvall ym. 2012) sekä kolmas liike-talouden koulutusohjelmassa tehty opinnäytetyö liittyen virtuaalisten hyvinvointipalvelujen käsitteisiin (Liukas 2012). Tiedonhaku on kuvattu taulukossa 1 (liite 1).

2.1 Kotona asuvat ikäihmiset

Tässä opinnäytetyössä tarkoitetaan kotona asuvalla ikäihmisellä yli 65-vuotiasta omassa kodissaan asuvaa Kylä-kanavaa käyttävää henkilöä. Sovimme rajauksesta keskenämme.

Yli 65-vuotiaiden osuus väestössä lisääntyy ja työvoima ikääntyy. Joka neljäs suomalainen on yli 65-vuotias vuoteen 2030 mennessä. Hyvin vanhojen eli yli 80-vuotiaiden osuus lisääntyy suhteellisesti eniten. (Koskinen 2007, 19-21.)

Ikäihmisistä suurin osa haluaa asua kotonaan. Vuonna 2011 lähes 90 prosenttia yli 75-vuotiasta asui kotonaan, heistä 80 prosenttia asui omistusasunnossa. (STM 2013, 21.) Ikäihmiset haluavat päättää asumisvaihtoehdoistaan omien tarpeidensa mukaisesti. Ikäihmiset toivoivat erilaisia kotiin tuotavia palveluita ja internetin käyttömahdollisuus oli heille tärkeää. (Suomalainen 2012, 59.) Ikäihmiset haluavat osallistua yhteiskunnan elämään liikkumalla kodin ulkopuolella saadakseen kokemuksia ja nauttiakseen elämästä. Heille on tärkeää saada ko-

kea sosiaalisia suhteita ja vuorovaikutusta kodin ulkopuolella. (Hovbrandt ym. 2007, 79.) Liikuntarajoitteiden, psyykkisten ja sosiaalisten syiden vuoksi saattaa olla, että ikäihmisen ei aina ole mahdollista poistua kodistaan, jolloin sosiaalisten suhteiden ja vuorovaikutuksen ylläpito tulisi tapahtua muulla tavoin.

2.2 Virtuaalitekнологia

Teknologiaa kehitettäessä ikääntyville ihmisille, tavoitteeksi voidaan asettaa pyrkimys selviytyä jokapäiväisestä arjesta. Kun teknologiaratkaisuja lähdetään suunnittelemaan ikääntyville, tulee jo suunnitteluvaiheessa huomioida toimintakyvyn asteittainen heikkeneminen. Monipuolisten teknologiasovellusten avulla on mahdollista hidastaa toimintakyvyn heikkenemistä ja tukea jo heikentyneitä toimintakykyä. Lisäksi voidaan vaikuttaa toimintakykyyn tai toimintaympäristöön. Parhaassa tapauksessa ikääntyneille suunnattu teknologia on helppokäyttöistä ja integroitu johonkin tuttuun jo käytössä olevaan laitteeseen, esimerkiksi televisioon. (Hätönen & Verma 2011, 9.)

Teknologisten sovellusten hyödyntäminen tulee tulevaisuudessa lisääntymään ikääntyneiden keskuudessa, koska ihmiset ovat tottuneempia käyttämään erilaisia teknisiä laitteita. Kysyntää uusille teknologioille varmasti tulee, niin apuvälineinä kuin erilaisten palveluiden saantikanavina, koska ikääntyneiden toimintakyky tulee paranemaan ja aktiivinen eläkeikä pitenee. (Hätönen & Verma 2011, 9.)

Sosiaali- ja terveydenhuollossa hyvinvointitekнологia määritellään tietoteknisiksi ja teknisiksi ratkaisuksiksi, joilla voidaan ylläpitää tai parantaa ihmisen elämänlaatua, hyvinvointia tai terveyttä. Kun teknologiaa hyödynnetään moniulotteisesti, sillä voidaan edesauttaa mielekästä arjessa selviämistä ja tuottaa turvallisuutta ikääntyneelle tai vammaiselle henkilölle ja heidän lähipiirilleen. Käsite hyvinvointitekнологia sisältää erikoistuneen kommunikaatioteknologian ja avustavan teknologian. Erikoistuneeseen kommunikaatioteknologiaan katsotaan kuuluvaksi mukana kannettava teknologia, joka siirtää tietoa tai varoittaa vaarasta. Yhteydet kodin ulkopuolelle mahdollistaa esimerkiksi virtuaalitekнологia. Avustavaan

teknologiaan kuuluu apuvälineet liittyen fyysisen toimintakykyyn, muistiin ja aisteihin sekä muu kodin turvatekniikka. Virtuaalitekniologiassa hyödynnetään internetiä yhteyksien luomiseen. (Ahtiainen & Auranne 2007, 9.) Tässä tutkimuksessa virtuaalitekniologialla tarkoitetaan vuorovaikutteista kosketusnäytöllistä videoneuvottelujärjestelmää, jossa kaikilla osallistujilla on mahdollisuus nähdä ja kuulla toisensa samanaikaisesti internet yhteyden avulla.

Etäpalvelulla tarkoitetaan viranomaispalvelua esimerkiksi videoneuvottelulaitteiden välityksellä. Asiakas voi asioida toisella paikkakunnalla sijaitsevan viranomaisen kanssa videoitse. (Valtiovarainministeriön www-sivut, 2014.) Virtuaalitekniologian kaltainen etäpalvelu toimii arjen apuvälineenä, tukee ja täydentää jo olemassa olevia palveluja, mutta se ei voi korvata niitä.

2.3 Kylä-kanava

Kylä-kanava on virtuaalitekniologialla toimiva ikäihmisille kehitetty etäpalvelu, jonka välityksellä käyttäjät voivat reaaliaikaisesti seurata kanavalla lähetettäviä ohjelmia. Kylä-kanavan käyttäjät voivat olla vuorovaikutteisesti yhteydessä sekä palvelun tarjoajiin että toisiinsa. (Kylä-palvelut, 2014.)

Kylä-kanavan välityksellä voidaan jakaa ikäihmisille asiantuntijapalveluita ja sosiaalista tukea. Sillä voidaan myös tukea ikäihmisten itsenäistä kotona asumista ja toimintakyvyn ylläpitämistä. Kylä-kanava palvelu toimii helpolla ja selkeällä kuvapuhelutekniikkaan perustuvalla laitteella internetin välityksellä. Käyttäjät voivat olla kuva- ja ääniyhteydessä yhteen tai useampaan henkilöön samanaikaisesti. Kylä-kanava tukee ja täydentää jo olemassa olevia palveluja ja tuottaa lisäpalveluja henkilöille, joilla ei ole mahdollisuutta päästä perinteisten palvelujen äärelle. (Kylä-palvelut, 2014.)

Ohjelmia tuottavat pääosin Turun ammattikorkeakoulun eri koulutusohjelmien opiskelijat, jotka tuovat etäpalveluun oman alansa asiantuntemuksen. Lähetysiä suunnitellaan myös yhdessä asiakkaiden kanssa. Ohjelmasisältö voi olla

esimerkiksi neuvonta-, keskustelu- ja kyselytuokioita sekä liikunta- ja lauluhetkiä. (Kylä-palvelut, 2014.)

2.4 Kylä-kanavan käyttäjäkokemukset

Opinnäytetyössä on tarkoitus tarkastella Kylä-kanavasta saatua asiakaspalautetta. Käsitteestä asiakaspalautte löytyy hyvin vähän tietoa, ja lähdekirjallisuus on erittäin vanhaa. Tämän johdosta tarkastellaan myös käsitettä käyttäjäkokemus.

Garretin mukaan (ks. Brodtkin 2013, 41), kun esitetään kysymys, minkälaista on käyttää tuotetta tai palvelua, voidaan puhua käyttäjäkokemuksesta. Käyttäjäkokemusta on tutkittu laajalti jo useita vuosia. Roton väitöskirjan mukaan (ks. Valkeapää 2013,15) käyttäjäkokemuksessa on kolme peruselementtiä käyttäjä itse, toimintaympäristö ja käytettävä järjestelmä. Aiemmat kokemukset, käyttöhetken voimavarat ja mielentila sekä käyttötilanteeseen liittyvät odotukset vaikuttavat käyttäjän toimintaan. Pelkän passiivisen kokemisen ja aistimisen sijaan käyttäjällä on oltava jonkinlainen vaikutusmahdollisuus käytettävään järjestelmään tai menetelmään. Tämä erottaa käyttäjäkokemuksen muunlaisesta kokemuksesta.

Virtuaalitekniikan käyttäjäkokemus muodostuu vuorovaikutuksessa. Vuorovaikutuksessa tapahtuva kohtaaminen auttaa näkemään asiakkaan elämäntilanteen merkityksen. Vuorovaikutuksessa nähdäksi ja kuulluksi tuleminen vahvistuu. Tuloksellisuutta voidaan mitata toimivalla vuorovaikutuksella, ilmapiirillä ja monimuotoisen hyvinvoinnin kokemuksella. (Gothóni 2007, 16.)

Tässä opinnäytetyössä käyttäjällä tarkoitetaan kotona asuvaa ikäihmistä, joka käyttää Kylä-kanavan vuorovaikutteista etäpalvelua. Käyttäjä voi olla vuorovaikutteisesti kuva- ja ääniyhteydessä yhteen tai useampaan henkilöön samanaikaisesti.

3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Tutkimuksellisesti opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää käyttäjien kokemuksia Kylä-kanavan vuorovaikutteisuudesta, ohjelmista ja teknisestä toimivuudesta. Tavoitteena on, että käyttäjiltä saatavan palautteen perusteella Kylä-kanavan toimintaa voidaan jatkossa kehittää monipuolisemmaksi kohtaamis- ja keskustelupaikaksi. Tällöin kunnat saisivat laajemman mahdollisuuden jakaa asiantuntijapalveluita ja sosiaalista tukea Kylä-kanavan käyttäjille.

Tutkimuskysymykset:

1. Minkälaisena käyttäjät kokevat Kylä-kanavan vuorovaikutteisuuden?
2. Minkälaisina käyttäjät kokevat Kylä-kanavan ohjelmat?
3. Minkälaisena käyttäjät kokevat Kylä-kanavan teknisen toimivuuden?

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

4.1 Tutkimusmenetelmä ja aineiston analyysi

Tässä opinnäytetyössä käytettiin empiiriseen eli kokemukselliseen tietoon perustuvaa kvalitatiivista eli laadullista tutkimusmenetelmää. Laadullisella tutkimusmenetelmällä tarkastellaan merkityksiä, jotka ovat ihmisten välisiä ja sosiaalisia. Ne ilmenevät suhteina. Merkityskokonaisuudet ilmenevät ihmisistä lähtöisin olevina ja ihmiseen päätyvinä tapahtumina, jolloin saamme ihmisen omia kuvauksia koetusta todellisuudesta. Kuvausten oletetaan sisältävän ihmiselle itselleen merkityksellisiä ja tärkeitä asioita. (Vilkkä 2005, 97.)

Tutkimukseen valittiin laadullinen tutkimusmenetelmä, koska haluttiin tutkia haastateltavien omakohtaisia kokemuksia ja tuoda esille haastateltavien omia näkemyksiä heidän kertominaan mahdollisimman tarkasti.

Menetelmänä sisällönanalyysillä analysoidaan kirjoitettua ja suullista kommunikaatiota. Sen avulla tarkastellaan asioiden ja tapahtumien merkityksiä, seurauksia ja yhteyksiä. (Latvala & Vanhanen-Nuutinen 2003, 21 - 23.)

Tutkimuksen aineisto analysoitiin käyttämällä deduktiivista eli teorialähtöistä sisällönanalyysiä, jossa lähestymistapa on yleisestä yksittäiseen. Tällöin aineiston analyysia ohjaa jokin teema tai käsitekartta. (Tuomi & Sarajärvi 2013, 113.) Tässä tutkimuksessa ne olivat tutkimuskysymyksistä johdetut teemat vuorovaikutteisuus, ohjelmat ja tekninen toimivuus. Teemat muodostivat sisällönanalyysin yläluokat, joille haettiin alaluokkia haastattelumateriaalista. Nämä kuvaavat tutkimuksen empiiristä eli kokemuksellista tietoa.

4.2 Tutkimukseen osallistujat

Kylä-kanava hankkeen tavoitteena oli saada palautetta Kylä-kanavan käyttäjiltä. Hankkeen taholta päätettiin kohdistaa haastattelu Kylä-kanavan aktiivikäyttäjiin,

joilla tarkoitetaan vähintään kerran viikossa Kylä-kanavan lähetykseen osallistuvaa käyttäjää. Aktiivikäyttäjiltä saatavan palautteen perusteella Kylä-kanavan toimintaa voitaisiin jatkossa kehittää monipuolisemmaksi kohtaamis- ja keskustelupaikaksi. Heidän yhteystietonsa saatiin Kylä-kanavan projektityöntekijältä. Tiedoksiantokirje (liite 2) lähetettiin 13:lle Kylä-kanavan aktiivikäyttäjälle tammi-kuussa 2014. Tämän jälkeen heille soitettiin, kerrottiin tulevasta tutkimuksesta ja kysyttiin suostumus haastatteluun. Aktiivikäyttäjistä 11 suostui haastateltavaksi. Heidän kanssaan sovittiin aika Kylä-kanavan välityksellä tapahtuvaan haastatteluun. Haastateltavat olivat iältään 73 – 93 -vuotiaita, heistä kahdeksan oli naisia ja kolme miestä. Yksinasuvia oli kahdeksan ja kolme asui yhdessä omaisensa kanssa. Haastateltavista viisi oli kotihoidon asiakkaana ja yksi toimi omaishoitajana.

4.3 Aineiston keruu

Aineistonkeruumenetelmänä käytettiin puolistrukturoitua teemahaastattelua. Haastattelulomake (liite 3) koostui taustatietokysymyksistä ja teemoittain kootuista apukysymyksistä. Teemoja olivat käyttäjien kokemukset Kylä-kanavan vuorovaikutteisuudesta, ohjelmista ja teknisestä toimivuudesta. Haastattelulomakkeen apukysymykset täydensivät tutkimuskysymyksiä. Teemahaastattelu on yksi tavallisimmista laadullisen tutkimuksen menetelmistä. Tyypillistä on, että teemahaastattelun aihepiirit eli teema-alueet ovat tiedossa, mutta kysymysten tarkka muoto ja järjestys puuttuvat (Hirsjärvi ym. 2013, 208). Kvalitatiivisen tutkimuksen lähtökohta on aineiston monitahoinen ja yksityiskohtainen tarkastelu, jossa valitaan kohdejoukko tarkoituksenmukaisesti. Tutkimus on kokonaisvaltaista tiedonhankintaa ja aineisto kootaan luonnollisissa tilanteissa (Hirsjärvi 2013, 164), joka tässä tutkimuksessa tarkoittaa virtuaaliteknologialla toimivaa Kylä-kanavaa. Haastattelulomakkeen apukysymykset testattiin haastattelemalla Kylä-kanavan projektityöntekijää. Koehaastattelun jälkeen apukysymykset muokattiin lopulliseen muotoonsa.

Aineisto kerättiin haastattelemalla aktiivikäyttäjiä Kylä-kanavan välityksellä helmi- ja maaliskuussa 2014. Haastatteluihin tarvittava Kylä-kanavayhteys käynnistettiin Turun ammattikorkeakoulun henkilökunnan toimesta. Haastatteluihin liittyneet työtehtävät oli ennalta jaettu seuraavasti: haastattelija, muistiinpanojen tekijä ja kokonaistilanteen tarkkailija. Kaikki kolme opinnäytetyön tekijää olivat läsnä jokaisessa haastattelussa. Haastattelut äänitettiin varmuuden vuoksi kahdella äänityslaitteella mahdollisten ennalta arvaamattomien teknisten ongelmien vuoksi. Haastattelut toteutettiin viikoilla 7, 9 ja 10. Haastattelut olivat yksilöhaastatteluja ja ne kestivät 20 - 45 minuuttia.

4.4 Aineiston käsittely ja analysointi

Haastattelutilanteisiin liittyvä työnjako säilyi myös aineiston käsittelyvaiheessa. Äänittämisen jälkeen haastattelija litteroi eli kirjoitti auki aineiston. Aineistoa tuli yhteensä 56 sivua. Muistiinpanojen tekijä tarkasti lukemalla litteroidun tekstin kuunnellen samalla alkuperäistä äänitettä. Aineisto analysoitiin teorialähtöistä sisällönanalyysiä käyttäen. Teorialähtöisen sisällönanalyysin runko muodostui tutkimuskysymysten mukaisista teemoista vuorovaikutteisuus, ohjelmat ja tekninen toimivuus.

Ennen analyysin aloittamista tulee määrittää luettavasta aineistosta analyysiyksikkö, joka voi olla sana tai keskustelussa myös lause tai lauseen osa tai ajatuskokonaisuus sisältäen useita lauseita (Tuomi & Sarajärvi 2013, 110). Tässä tutkimuksessa analyysiyksikkönä käytettiin lausetta tai lauseen osaa. Aineiston analysointi aloitettiin lukemalla aineistoa läpi useita kertoja kysymällä aineistolta tutkimuskysymysten mukaisia kysymyksiä eri väreillä koodaten. Aineistosta saadut väreillä koodatut vastaukset kirjoitettiin taulukkomuotoon alkuperäisinä ilmauksina. Tästä edettiin analyysin seuraavaan vaiheeseen, aineiston redusointiin eli pelkistämiseen. Siinä aineistosta karsitaan epäolennaista informaatiota (Tuomi & Sarajärvi 2013, 109).

Seuraavaksi aineisto klusteroitiin eli ryhmiteltiin alaluokiksi. Aineiston ryhmitelyssä siitä etsittiin samankaltaisuuksia. Samankaltaisuutta tarkoittavat ilmaisut

yhdistettiin samaan alaluokkaan ja luokalle annettiin sen sisältöä kuvaava nimi. Alaluokat kuvaavat tutkimuksen empiiristä tietoa. Tässä tutkimuksessa käytetty menetelmä on kuvattu taulukossa 2 (liite 4).

5 TUTKIMUSTULOKSET

Tutkimuksellisesti tässä opinnäytetyössä selvitetään aktiivikäyttäjien kokemuksia Kylä-kanavan vuorovaikutteisuudesta, ohjelmista ja teknisestä toimivuudesta. Tutkimustulokset raportoidaan opinnäytetyön tutkimuskysymysten teemojen mukaisesti. Tutkimustuloksia raportoitaessa ja havainnollistaessa, käytetään tekstiin lisäksi suoria lainauksia Kylä-kanavan asiakkaiden vastauksista, jotta saadaan käyttäjien aito ja alkuperäinen kokemus esille.

5.1 Käyttäjien kokemuksia Kylä-kanavan vuorovaikutteisuudesta

Haastattelun aluksi selvitettiin, mihin tarkoitukseen etälaitte oli hankittu tai annettu. Kylä-kanavan käyttäjät kertoivat, että vuorovaikutteinen etälaitte oli saatu tai hankittu lähinnä avuksi yksinäisyyteen, ajankuluksi tai viihdykkeeksi. Osa käyttäjistä oli ollut tai oli edelleen omaishoitajia, osa käytti etälaitetta yhteyden saamiseksi kotihoitoon tai sairaanhoitajaan. Etälaitteen käytön perusteluksi mainittiin myös huonot liikenneyhteydet. Haastatellut kertoivat Kylä-kanavan olleen käytössä vähintään sen toiminnan ajan. Suurimmalla osalla etälaitte oli ollut käytössä jo aikaisempien toimijoiden aikana.

Haastateltavat kokivat Kylä-kanavan tärkeänä kohtaamispaikkana ja merkityksellisenä yhteydenottovälineenä.

...ni täähä o semmone, niinku me sanotaan kaikki, et semmone henkireikä, et saadaan, ku täs on eri puolilta ihmisiä, saadaan päivällä tutustua muittenki kuulumisiin ja siinä keskustellaa jo ennen lähetystä ja lähetyksen jälkeen ja joskus ollaan oman porukan kanssa.

No jollain tappaa vaan mää tykkään. Se on osa semmost piristyst ja et on niinku elämisest enemmän kiinni, kun et sää olsit tääl yksin ja ettei kettään näkis

Kyllä tämä, tämä on aika hyvä yhteydenottoon, ystävyyden saa ja tämmöstä.

Koteihinsa palvelua saaneet kertoivat olleensa etälaitteen välityksellä yhteydessä sairaanhoitajaan tai kotihoitoon.

Aika paljon saan yhteyttä sairaanhoitajaan.

Kotihoidon kanssa olen ollut yhteydessä.

Eräs haastatelluista kertoi olevansa Kylä-kanavan välityksellä yhteydessä kaukana asuvaan lapseensa. Tämä yhteys mahdollistui internetin kautta.

Nyt en oo kokeillu, jos se toimii (omaisiin), mutta tuota ainakin viikko takaperin toimi.

Haastatteluista tuli esille, että Kylä-kanava oli tuonut yhteisöllisyyden kokemusta ja vaikuttanut yksinäisyyden kokemukseen.

Minusta me ollaan niinko yhtä isoa perhettä, sanotaan näin.

Meistä syntyy niinku semmone piiri tai mikähän perhe se ois, mutta tämmöne oma porukka.

Annettii yksinäisil ainaki meil täsä lähipiiris et meitä oli neljä, et yksinäisil...nyt on tullu uusia paljo eri paikkakunnillaki

...mut kyl tämä vanhemmal ihmisel on aika, ja yksinäisel ihmisel on aika mukava...

Haastateltavat ilmaisivat saaneensa uusia ystäviä Kylä-kanavan kautta. Pari mainintaa tuli esille, joissa ystäväystymistä tai kontaktin saamista vaikeuttivat kuulemisen tai näkemisen ongelmat tai muu sairastaminen. Osalla haastatelluista ystävinä olivat lähes kaikki Kylä-kanavan aktiivikäyttäjät. Osalla taas ystävien määrä oli vähäinen.

Oijoi paljo. Mä olen saanu hyvin paljo uusii ystävii.

Kuinka monta niit ny on, no ne on kaikki, mitkä on siin lähetykses päivittäin ja on, ystäviihä ne on kaikki.

Kyl maar niit kolme neljä on sit...ainaki.

No ei sunkaan siel ol oikke, alun perin siel ol vaan simmonen yks, mink mää olen niinko tuntenut, mut kyl me ihan keskustellaan kaikitten kans.

Haastateltavat olivat yhteydenpidossaan aktiivisia mainiten olevansa päivittäin yhteydessä toisiin Kylä-kanavan käyttäjiin ohjelmien lähetyksajankohtien yhteydessä. Yhteydenottoja saattoi olla useita kertoja päivässä, jotkut olivat yhteydessä ohjelmien ulkopuolella iltaisin ja viikonloppuisin, jolloin ei ollut varsinaista ohjelmaa.

No melkest kaks kertaa päivässä, muttei aina ehdi, ku täytyy joskus mennä...

Jos olen kotona, ni joka päivä, mutta enhän mie ole aina kotona ja flunssa tai joku muu sairaus on...

Joka päivä. Se on niin sanottu ilta vesper.

...mutta iltaisin, kun me ollaan niinko teehetkellä, ei se oo mittään ohjelmaa, mutta siellä on niin paljon vapaata keskustelua, että siellä ollaan...ei se aina maailman parasta oo, kyllä se on niin ko semmosta, jollakin tavalla vapaampaa, tai millain sitä sanois.Me tehdään se itte.

...et jos ei viikkoon kuulu tai näy ni sitte soitellaa.

Pyhävuorokausina ko meil ei oo ohjelmaa (otan yhteyttä)

Passiivisuus yhteydenpidossa nousi myös esille. Osa Kylä-kanavan käyttäjistä ei itse ottanut yhteyttä muihin käyttäjiin ohjelmien ulkopuolella, mutta he kuitenkin osallistuivat lähetyksiin.

...tänä vuonna ei oo ottanut kukaan...

En, sama juttu niin päin, ei ota. Mitä täs jutellaan tällä tavalla kun se ohjelma tulee.

Ei ol oikeestas kukkaan semmot tämän kaut niinko oikke soittanu.

Keskustelu nousi merkittäväksi vuorovaikutteisuutta kuvaavaksi alaluokaksi.

Kyl me puhellaan, kyl me puhellaan, kyl keskenäns aika paljoki...

Kyl me ihan keskustellaan kaikitten kans...

No kyl mä luulen, kyl meil aika hauskaa oli juur kun me keskustellaan niinko ohjelmien jälkeenkin päiten, kuin se sit satutaan avaamaan auki.

Tää on niin hyvä yhteydenpito toisiin ja samantyyppisiin ihmisiin sitten. Jokaisel on sitte jotain ongelmaa tai yksinäisiä. Täähän on tosi hyvä, saa päivän mittaan keskustella asiaa niistä näistä, pohditaan ja parannetaan maailmaa, ennen lähestystä ja lähetyksen jälkeen.

Merkittävänä koettiin mahdollisuus kuunnella ja tulla kuulluksi toisten Kylä-kanavaa käyttävien kanssa.

Kun me saadaan puhua omista sairauksistamme ja kaikista, niin se helpottaa, kun joku kuuntelee ja se on meille tosi tärkeätä, ainakin mulle.

No kanssaihminen ymmärtämys kuitenkin lisääntyy sitä kautta.

Vastavuoroisuus nousi esille muutamissa haastatteluissa. Käyttäjät kokivat vaihtaneensa keskenään erilaisia neuvoja ja vinkkejä ja he kokivat, että myös opiskelijat saivat oppia Kylä-kanavan käyttäjiltä.

On tässä ruokareseptej ja pullareseptej vaihdettu ja tämmöt siin naisten kanssa jaettu.

Kaiken näköisiä pikkuvinkkejä tällai ku omakotitalos asuu...

Kylä he (opiskelijat) aika paljo siit saa oppiiki.

Kylä-kanava koettiin merkityksellisenä osana elämää ja toiminnan jatkuvuutta pidettiin tärkeänä. Kylä-kanavan merkityksellisyys tuli esille haastattelujen yhteydessä, kun käyttäjät kertoivat viettäneensä hiljaisen hetken edesmenneen Kylä-kanava ystävänsä muistoksi.

Merkityksellisyydestä kertoivat myös ajatukset Kylä-kanavan mahdollisesta loppumisesta.

Se olis kauhia asia, (jos Kylä-kanava loppuisi).

Kiitos vaan ja pääasia, että tämä säilyis.

Jaa-a, se herättäis semmosta ajatusta, että meille vanhoille ihmisille ei anneta enää mitään arvoa.

Yhteenvedona Kylä-kanavan vuorovaikutteisuudesta voitiin todeta haastateltavien kokeneen Kylä-kanavan tärkeäksi kohtaamispaikaksi ja merkitykselliseksi yhteydenottovälineeksi. Käyttäjät kertoivat kokeneensa yhteisöllisyyttä ja vastavuoroisuutta. Kylä-kanava oli tuonut turvaa ja uusia ystäviä vaikuttaen yksinäisyyden kokemukseen. Keskustelu ja kuuntelu mahdollistuivat käyttäjien keskuudessa, samoin kuulluksi tulemisen kokemus.

5.2 Käyttäjien kokemuksia Kylä-kanavan ohjelmista

Kylä-kanavan ohjelmia lähetettiin arkisin, kaksi kertaa päivässä, klo 10.00 ja klo 13.00. Ohjelmat olivat kestoltaan noin 45 minuuttia. Ohjelmia tuottivat Turun ammattikorkeakoulu, Naantalin seurakunta ja Kummelin palvelukeskus Naantalin Velkualla.

Pääasiassa ohjelmien sisältöön oltiin tyytyväisiä, mutta esille tuotiin myös muutostoiveita. Useimmiten mainittiin toive kuunteluohjelmista.

Mä tykkään ett sielt tulee nii vaihtelevaa joka alalt, ett en mä tiedä sit mitä mä tykkäisin siihen lisää ottaa.

Kylä kait se ois vähä kiva jos jottain vähä muutosta tulis, joku lukis vähä tai puhus jostain semmosist ohjelmist ett vois lukee vähä, sais kuulustella...

Lisää toivottiin tuolijumppaa, tietovisaa ja historiaan liittyviä ohjelmia. Lisäksi toivottiin eri alojen asiantuntijoiden antamaa käytännön neuvontaa.

Noo mää sitä tuolijumppaa ny ainaki toivon.

No ainaki tommosta historiaa ja Suomen historiasta, Suomen kaupungeista ja tämmöistä, ett... ja tietovisat, tämä on kaikki hyvä ja kehittää vielä tota yläpäättä.

Tää neuvontasysteemit, ett mitä kaikkea palveluita on saatavissa ja minkälaista kevennystä voi esimerkiks verotuksen suhteen tän tyylin hommia...

Opiskelijoiden lähettämiin ohjelmiin oltiin pääosin tyytyväisiä.

En mä tiedä, heil on niin monipuolista ohjelmaa ja kyl he keksii uutta.

Aineistosta välittyi, että haastateltavat eivät aina kokeneet tulleen kohdelluiksi ikäisinään.

Me ei olla ihan vastasyntyneitä vaan aikaisemmin syntyneitä kaikki.

Ohjelmien lähetysajankohdat koettiin pääasiassa hyvinä ja useimmat seurasivat kaikkia ohjelmia.

Kyl ne aika hyvään kohtaan ovat. Siin täytyy sit ite harkit kuin tekee...

Onhan se sillä lailla että ku kymmeneltä ohjelma alkaa, niin 9.50 pistän ruudun auki, siinä sitten ohjelma loppuu ni harva se päivä jäädään jonkun kans juttelemaan ni enempi ja vähempi porukkaa, sit taas ku se yhdeltä alkaa ni kymmentä vaille yks tai joskus vähän aikaisemminki pistän ruudun auki ni sinne väki alkaa tulemaan. Monta kertaa jäädään lähetyksen jälkeen juttelemaan, et ketä nyt sit kanavalle jää. Tää on hyvä olemassa, tämmönen yhteydenpito...

Pitää kellosta kattoo, että koska tulee ohjelmaa, mennän kellon kans kilpaa.

Voi hyvänen aika! Mää katon kaikkea mitä sieltä sit tulee.

Yhteenvedona Kylä-kanavan ohjelmista voitiin todeta, että ohjelmien sisältöön oltiin tyytyväisiä, samoin opiskelijoiden lähettämiin ohjelmiin. Kuunteluohjelmia toivottiin lisää, samoin tuolijumppaa ja tietovisaa sekä historiaan liittyviä ohjelmia ja asiantuntijaneuvontaa. Lähetysajankohtiin oltiin tyytyväisiä ja lähetysten koettiin rytmittäneen arkea.

5.3 Käyttäjien kokemuksia Kylä-kanavan teknisestä toimivuudesta

Kysyttäessä teknisestä toimivuudesta haastateltavat toivat esille äänen laatuun liittyvät ongelmat. Niitä olivat esimerkiksi, että ääni säräsi tai siitä ei saanut kun-

nolla selvää tai ääni kiersi. Muutama vastaaja toi esille, että erityisesti Naantalın seurakunnan lähetyksissä ääni kaikui, jolloin kuuleminen vaikeutui. Korkeissa äänissä ja musiikissa ääni särähteli ja kaikkiaan ääni katkeili. Musiikin lähettäminen etälaitteen välityksellä pilasi joidenkin musiikkinautinnon. Tämä ongelma on tullut esille enemmän Kylä-kanavan käytön aikana.

Ammattikorkeakoulun lähetyksiin liittyen mainittiin äänen kaikuminen. Näissä tilanteissa studiossa oli ollut useampi henkilö ohjelmaa tekemässä.

Mut se on semmosii kaikuu jotenkin, ku niit on monta.

Silloin kun musiikkia tulee, jos jokainen sulkee mikrofonin niin aivan hyvin pelaa, kaikki ku vaa kaikki sulkee sen mikrofonin.

Mutta toi musiikkiohjelma on ihan ala-arvoista, sitä ei tämmösillä laitteilla, jotka ei oo täydellisiä, niitä ei saisi minun mielestäni ollenkaan soittaa. Sillä menee hyvä musiikkiesitys ihan pilalle, ku se tämän välityksellä kuullaan.

Kuvan laatua pidettiin pääosin hyvänä. Mainintoja oli kuitenkin kuvan edessä näkyvästä sumuverhosta.

Sit joskus tulee, se on harvoin, ett mulle tulee vähä niinku sumua tohon ruutuun niinku, hämärä kuva, oma kuva. Sit ku mä teen kädellä näin siinä lähellä nii sit hämäryys häviää.

Etälaitteen tekniseen toimivuuteen oltiin pääasiassa tyytyväisiä, mutta kuitenkin laitteen päivittäiseen toimintaan ei aina voitu luottaa. Etälaitteen yhteys katkesi kesken lähetyksen esimerkiksi haastattelun aikana.

Yhteys katkeaa vaan, niin kuin äsken näitte.

No enne kaikkee minä toivosin, että se olis sellane, että se kumminki toimis sillä lailla varmasti, ettei tulis semmosii katkoksii.

Joka päivä ni katkee kesken lähetystä.

Joissakin tilanteissa kävi ilmi, että käyttäjät olivat oppineet itse ratkaisemaan päivittäiset tekniseen toimivuuteen liittyvät laitteen yhteysongelmat.

Se on päivittäin se katkee toi lähetys kesken kaiken ja täytyy taas katkaista koko virta ja taas alakaa uudestaan ja väliin istuu.

Töpselit pois seinästä ja uudestaan päälle ni seinään ja siten se toimii. Oon oppinu!

Pääasiassa etälaitteen käyttö koettiin helppona, kuitenkin liikuntarajoitteet ja heikentynyt näkö tai kuulo tuotti ongelmia laitteen käytössä.

no kyllä se meikäläiselle aika hankalaa on, kun mun täytyy tuo katkaisija tuo muutaman metrin päässä, mun täytyy sinne aina kävellä...

Se suurennuslasi mää toivosin, ett mää saisin, ett mää näkisin ihmisten nimet ett vois soittaa.

Laitetoimittajaan yhteydessä olleet käyttäjät, olivat tyytyväisiä palveluun, toisaalta, toivottiin aktiivisempaa otetta käyttäjien suuntaan.

...välill tulee mieleen, että kyllä Oulu panee käyntiin nää laitteet, mutta sen jälkeen ne unohtaa...mut sit alkaa tapahtua, jos Turusta otetaan yhteyttä...

Etälaitteen käytön tukipalveluun oltiin pääasiassa tyytyväisiä, mutta pari mainintaa liittyi korjausaikojen pitkään keston.

...sitte kun se meni rikki jossain vaiheessa tai ei tullu yhteyttä, ni siin oli sama rullianssi, ni se kesti ehkä kolome viikkoa ehkä kuukauden, mutta nyt sen jälkeen ei oo tarvinnukkaa...

Yleisesti tiedettiin mihin ottaa yhteyttä teknisten ongelmien ilmaantuessa. Tällaisissa tilanteissa konkreettisten korjaustoimenpiteiden jälkeen laitteen toimintaan oltiin tyytyväisiä.

Mut nyt se toimii hyvin, kun sain uuden taulun.

Yhteenvedona Kylä-kanavan tekniseen toimivuuteen liittyvissä asioissa voitiin todeta, että laitteen käyttö koettiin helppona. Yhteysongelmia koettiin kuitenkin jopa päivittäin ja liikuntarajoitteet, sekä heikentynyt näkö tai kuulo hankaloitti laitteen käyttöä. Äänen laatu mainittiin huonoksi, kuvan laatu sumuverhoa lukuun ottamatta hyväksi. Käyttäjät olivat oppineet itse ratkaisemaan päivittäiset yhteysongelmat, ja tiesivät mistä voi pyytää apua.

6 POHDINTA

6.1 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Tutkimuksen eettisyyden pohdinnassa kuuluu selvittää millä tavoin tutkimusaihe valittiin ja miksi tutkimus tehtiin (Tuomi & Sarajärvi 2013, 129). Turun ammattikorkeakoulun terveystieteen projektitarjotin esiteltiin opetusryhmälle syksyllä 2013. Aihevaihtoehdoista kiinnosti Turun ammattikorkeakoulun Kylä-kanava toiminta, koska tulevaisuudessa terveystieteen työntekijän tulisi olla tietoinen virtuaalisen etäohjauksen ja neuvonnan mahdollisuuksista. Tutkimuksen avulla selvitettiin aktiivikäyttäjien kokemuksia Kylä-kanavan vuorovaikutteisesta, ohjelmista ja teknisestä toimivuudesta. Aiheen valinnassa sekä työn tarkoituksessa ja tavoitteissa tuli esille opinnäytetyön ajankohtaisuus ja hyödyllisyys. Toimeksiantosopimus (liite 5) tehtiin Kylä-kanavan projektipäällikön kanssa.

Tutkimukseen osallistuminen oli vapaaehtoista ja osallistujalla oli oikeus vetäytyä tutkimuksesta missä vaiheessa tahansa. Ennen haastatteluja pidettiin Kylä-kanavalla jouluaiheinen ohjelma, jossa kerrottiin myös tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet. Ohjelman tarkoituksena oli lisätä tutkimuksen luotettavuutta, tulemalla tutuksi ja saamalla tuntumaa Kylä-kanava laitteiston käyttämiseen ennen varsinaisia haastatteluja. Tiedoksiantokirje (liite 2) lähetettiin tammikuussa 2014 13:lle Kylä-kanavan aktiivikäyttäjille, joista 11 suostui haastatteluun. Tiedoksiantokirjeessä kerrottiin tutkimuksen tarkoituksesta ja toimintatavoista sekä tutkimuksen tekijöiden yhteystiedot. Kirjallista suostumusta ei pyydetty, koska suullista suostumusta pidettiin hankkeessa riittävänä. Suullinen suostumus kysyttiin puhelimitse haastatteluaikaa sovittaessa. Puhelinoitot teki sama henkilö, jotta informaatio tutkimuksesta pysyisi mahdollisimman samanlaisena.

Tutkimuksen kohteena olevia henkilöitä kohdellaan kunnioittavasti ja anonymiteetti turvaten. Nämä näkökohdat otetaan huomioon kaikessa aineiston keräämisessä. Jatkotyöskentelyssä huomioidaan luottamuksellisuus ja aineiston tallentaminen asianmukaisesti. (Hirsjärvi ym. 2013, 27.)

Opinnäytetyön raportista haastateltavia ei voida tunnistaa eikä raportissa ole osallistujien henkilötietoja. Tutkimukseen osallistuvien taustatietoja kysyttiin, jotta saatiin käsitys tutkimusjoukosta. Taustatietoina haastattelun alussa todettiin haastateltavan sukupuoli, kysyttiin asuminen, mahdolliset kotihoidon palvelut tai toimiminen omaishoitajana, haastateltavan ikä ja asuinkunta sekä onko käytössä apuväline liikkumiseen, näkemiseen tai kuulemiseen.

Tutkimusta tehtäessä huomioitiin monia eettisiä kysymyksiä. Tiedon hankintaan ja julkaisuun liittyvät tutkimuseettiset periaatteet ovat yleisesti hyväksytyjä, niiden tunteminen ja niiden mukaan toimiminen on jokaisen yksittäisen tutkijan vastuulla. Jotta tutkimus olisi eettisesti hyvä, se edellyttää, että noudatetaan hyvää tieteellistä käytäntöä. Tutkimuksen lähtökohtana tulee olla ihmisarvon kunnioittaminen ja ihmisellä itsellään on mahdollisuus päättää osallistuuko tutkimuksen vai ei. (Hirsjärvi ym. 2013, 23, 25.)

Tutkimusaineiston säilyttämiseen ja hävittämiseen liittyy eettisiä kysymyksiä, joita pohdittiin yhdessä opinnäytetyöryhmän kanssa ennen haastatteluja. Sovittiin, että raportin valmistumisen jälkeen kaikki materiaali hävitetään, jotta tutkimukseen osallistuvien yksityisyys turvataan. Tutkimusmateriaalin hävittämisen jälkeen tutkimuksen oikeellisuutta ei voida enää selvittää. Välittömästi aineiston litteroinnin ja tarkastuskuunteluiden jälkeen äänitteet hävitettiin. Haastatteluai-
neisto hävitetään raportin valmistumisen ja esittämisen jälkeen.

Laadullisessa tutkimuksessa, luotettavuutta tarkasteltaessa, esille nousevat kysymykset totuudesta ja objektiivisuudesta. Käsitykset tutkimuksen luotettavuudesta vaihtelevat. (Tuomi & Sarajärvi 2013, 134.) Tutkimusprosessin luotettavuus tarkoittaa myös vastaako tutkijan käsitteellistäminen ja tulkinnat tutkittavan käsityksiä (Vilkkä 2005, 158). Tässä tutkimuksessa pyrittiin lisäämään luotettavuutta opinnäytetyöryhmän työskentelytavan ja käytettävissä olevien menetelmien ja laitteiden avulla. Haastatteluajankohta sovittiin puhelimitse etukäteen. Varmistussoitto soitettiin ennen haastattelua, jos näin oli sovittu. Haastattelut toteutettiin teemoista tehtyjen apukysymysten avulla. Kysymykset testattiin koehaastattelulla, jonka jälkeen apukysymykset muokattiin lopulliseen muotoonsa.

Tutkimuksen haastattelutilanteissa käytettiin kahta äänityslaitetta. Toinen äänityslaitte saatiin lainaksi Turun ammattikorkeakoulusta ja toinen oli oma. Kahden laitteen varmistus osoittautui hyödylliseksi, koska yhdessä haastattelussa huomattiin, että muistikortti oli täynnä ja varsinaisen laitteen avulla tapahtuva äänitys epäonnistui, mutta oma laite tallensi haastattelun. Yksi haastattelu keskeytettiin, koska haastateltavalla oli ongelmia kuulolaitteen asettamisessa. Haastattelua varten sovittiin uusi aika, jolloin haastattelu sujui ongelmitta.

Opinnäytetyöryhmä oli läsnä kaikissa haastatteluissa ja jokainen ryhmästä haastatteli ennalta sovittujen vuorojen ja teemahaastattelun apukysymysten mukaisesti. Haastattelun aikana yksi teki muistiinpanoja tilanteesta, yksi tarkkaili ja huolehti äänityslaitteista. Samalla tavoin toimittiin kaikissa haastatteluissa. Haastattelun alussa jokainen esitteli itsensä haastateltavalle ja haastattelu päätettiin Kylä-kanavan käyttäjien oman tavan mukaisesti loppupalaukseen, kädet itsensä ympärillä. Tunnelma oli kaikissa haastatteluissa lämmin ja rauhallinen.

Haastattelun ja litteroinnin jälkeen äänitykset kuunneltiin ja tarkistettiin. Muistiinpanojen tekijä tarkasti litteroinnin kuunnellen samalla alkuperäisen äänitteen. Tällä tavoin toimittiin, jotta voitiin välttää tulkinnat. Aineiston alustavat luokittelut tehtiin itsenäisesti ja materiaali jaettiin teemojen mukaisesti kolmeen osaan. Tämän jälkeen aineistosta etsittiin yhdessä samankaltaisuuksia ja ryhmiteltiin alaluokkiin.

Tutkimusprosessin eri vaiheissa pohdittiin omaa ja opinnäytetyöryhmän työskentelytapoja ja haastattelutilanteiden kulkua. Haastattelutilanteessa sosiaalisten suhteiden laatu vaikuttaa kerätyn aineiston määrään ja tarjoaa myös tutkijalle mahdollisuuden rakentaa omaa identiteettiään (Hirvonen ym. 2003, 282-283). Tutkimuksen aikaiset pohdiskelut saattavat johtaa muutoksiin menettelyssä. Laadullisessa tutkimuksessa tutkimustulosten esittely ja pohdinta on joustavaa. Tutkimuksen kirjallista esitystä tuotettaessa harkitaan, kuinka esitetään työn uskottavuuteen ja tulosten yleiseen merkitykseen vaikuttavat seikat. (Hirsjärvi ym. 2013, 268.) Opinnäytetyöskentelyn eri vaiheissa hyödynnettiin ohjaajan ohjausta ja palautetta.

Tutkimuksessa noudatettiin Turun ammattikorkeakoulun opinnäytetyön ohjeita ja tekstin lainaamisen periaatteita. Teksti- ja lähdeviitteet merkittiin selkeästi. Turun ammattikorkeakoulun Kylä-kanavaan liittyviä aikaisempia opinnäytetöitä tai tutkimuksia ei ollut, mutta aihealueeseen liittyvänä löytyi kolme opinnäytetyötä. Niitä ei kuitenkaan tarkasteltu tässä tutkimuksessa eikä tutkimustuloksia verrattu niihin. Opinnäytetyöt mainitaan kappaleessa kaksi tutkimuksen teoreettisia lähtökohtia selvitellessä.

6.2 Tulosten tarkastelu

Haastatteluaineiston monivaiheisen analysoinnin jälkeen, tehdään aineistosta teemoittain päätelmiä ja yleistyksiä. Lukijan tulisi vakuuttua analyysin ja tulkinnan avulla esiin tulleiden kategorioiden ja näkemysten tärkeydestä ja kiinnostavuudesta. Merkityksellisiksi nousseet teemat, niiden havainnollistaminen alkuperäisten tarkoin valittujen haastatteluotteiden avulla ja esille tuominen on tärkeää. (Hirsjärvi ym. 2013, 268.)

Haastatteluissa tuli vahvasti esille Kylä-kanavan merkityksellisyys käyttäjille. Vuorovaikutteisen etälaitteen avulla oli solmittu ystävyysuhteita yli kuntarajojen ja jopa järjestetty yhteistapaaminen Ahvenanmaalla aikaisemman VIRTU-hankkeen aikana. Yhteisöllisyys ja toisesta välittäminen olivat keskeisiä haastatteluissa esiin tulleita vuorovaikutteisuuteen liittyviä teemoja. Kokemus ryhmään tai yhteisöön kuulumisesta oli tärkeää. Jotta Kylä-kanavan palvelulla saadaan maksimaalinen hyöty henkilölle, joka ei pääse pois kodistaan, tulee ohjelmien olla monipuolisia ja samaan aikaan tulee tarjota mahdollisuus myös vapaamuotoiseen keskusteluun. Kylä-kanavan avulla käyttäjille mahdollistui sosiaalisten suhteiden ylläpitäminen kotioloissa.

Teknologiaa hyödynnettäessä monipuolisesti, voidaan luoda turvallisuuden tunnetta virtuaaliteknologian käyttäjille ja heidän läheisilleen. Kylä-kanavan avulla oli mahdollisuus saada yhteys kotihoitoon ja omaisiin. Käyttäjien keskuudessa huolestuttiin, jos joku oli pitkään poissa Kylä-kanavalta. Aktiivikäyttäjät toivat myös esiin, että palvelulla voi olla sairauksia ennaltaehkäisevä merkitys. Se voi

ilmetä lääkarissäkäyntien vähenemisenä, kun käyttäjät saavat keskustella keskenään ongelmistaan, vaivoistaan, sairauksistaan ja elämäntilanteistaan.

Tuloksista välittyi, että Kylä-kanavan aktiivikäyttäjät kokivat tullessa nähdyiksi ja kuulluiksi osallistuessaan keskusteluun muiden käyttäjien kanssa. Haastatteluun osallistuneet toivat esille, että yksinäisyyden ja arvottomuuden tunteet lisääntyisivät, jos Kylä-kanavatoiminta loppuisi.

Turun ammattikorkeakoulun opiskelijoiden ja Kylä-kanavan käyttäjien suuri ikäero nousi esiin. Se koettiin mahdollisuutena oppia uusilta sukupolvilta ja siirtää tietoa vanhemmilta sukupolvilta nuoremmille.

Tuolijumppaa toivottiin lisää, liikuntaesteistä huolimatta. Jotta voidaan tukea jo heikentyntä toimintakykyä, tulee etälaitteen olla helppokäyttöinen ja sen toimintaan tulee voida luottaa. Kylä-kanavan laitteisto koettiin helppokäyttöisenä. Kylä-kanavaohjelmien koettiin rytmittävän arkipäiviä positiivisella tavalla.

Kylä-kanavan äänen laatu sai moitteita usean käyttäjän taholta ja siihen toivottiin muutosta. Joissakin tapauksissa päivittäin esiintyvät käyttöhäiriöt, kuten lähetyksen katkeaminen kesken ohjelman, herättivät epäluottamusta laitetoimittajaa kohtaan.

Kuntien asukkaat ovat erilaisessa asemassa Kylä-kanavan palvelujen suhteen. Joissakin kunnissa palvelu oli käyttäjilleen maksutonta. Joissakin kunnissa käyttäjät maksavat itse kuukausimaksua. Käyttäjät kokivat eriarvoisuutta tilanteesta. Tutkimuksen tuloksissa Kylä-kanavan aktiivikäyttäjien kokemukset vuorovaikutteisuudesta, ohjelmista ja teknisestä toimivuudesta vakuuttivat Kylä-kanavan tarpeellisuuden ikäihmisten palvelumuotona. Käyttäjät saivat fyysisen kokemuksen päättäen ohjelmat loppupalaukseen.

6.3 Johtopäätökset ja kehittämissuhteet

Turun ammattikorkeakoulun Kylä-kanavan olemassaolo koettiin tärkeänä ja toiminnan jatkuvuutta pidettiin erittäin tärkeänä. Haastatteluun osallistuneiden

vastauksista tuli esille se, että yksinäisyyden ja arvottomuuden tunne lisääntyisivät, jos Kylä-kanavan toiminta loppuisi.

Tämän tutkimuksen tulosten perusteella ei voida vielä sanoa, että Kylä-kanava olisi poistanut yksinäisyyttä, mutta se on vaikuttanut yksinäisyyden kokemukseen. Kylä-kanavan käyttäjillä oli mahdollisuus olla yhteydessä toisiin käyttäjiin niin halutessaan, näin he saivat vaikutusmahdollisuuden käytettävään järjestelmään.

Kylä-kanavan käyttöä kotihoidon tukena toivottiin lisää. Silloin kun etälaitteita on rajattu määrä tarjolla asiakkaille, laitteiden käyttöaktiivisuutta tulisi seurata, koska joillakin etälaitte saattaa jäädä käyttämättä. Jos kotihoidon tai Kylä-kanavan taholta voisi resursoida henkilön koordinoimaan ja seuraamaan Kylä-kanavan käyttöä, niin siitä voitaisiin saada vielä parempi hyöty. Olisi tärkeää, että kuntien työntekijöillä olisi ajantasaista tietoa Kylä-kanavan kaltaisista palveluista, jotta niitä voitaisiin tarjota sellaisille henkilöille, jotka niistä eniten hyötyisivät. Jos kaikilla käyttäjillä olisi mahdollisuus maksuttomaan etälaitteen käyttöön, niin eriarvoisuuden tunne vähenisi. Kotihoidon lisääntyvä tarve väestön ikääntyessä on saanut virtuaalitekniologiasta oivallisen apuvälineen yhteydenottoon ja ohjaukseen kotihoidon asiakkaiden kanssa.

Aktiivikäyttäjiltä tuli toiveita erityisesti kuunnelma-tyyppisten ohjelmien lisäämisestä, joku siis lukisi kertomusta, jota jatkettaisiin muutaman lähetyksen ajan. Musiikkiohjelmaa toivottiin lisää, mutta äänentoistoa tulisi kehittää. Haastateltavien taholta tuli kehittämisehdotus äänen laadun parantamiseen musiikkiesitysten yhteydessä. Ohjelman aikana oltaisiin yhteydessä laitetoimittajaan, jolloin säädöt ja muut tarvittavat toimenpiteet voitaisiin tehdä. Ikäihmiset ovat yleensä vähään tyytyväisiä ja melko passiivisia pyytämään apua. Vuosihuollon tapainen toiminta voisi antaa laitetoimittajalle mahdollisuuden teknisen toimivuuden parantamiseen.

Virtuaalitekniologian käyttöön hoitotyön apuvälineenä liittyvä epäily häveni tutkimuksen tekijöiltä. Tätä viestiä viemme eteenpäin työyksiköissä ja kollegoillemme. Tutkimuksen tulokset esitellään Kylä-kanavalla 13.5.2014 sekä Naanta-

lin kotihoidolle ja Kylä-kanavan yhteistyökumppaneille Naantalin kaupungintalolla 21.5.2014.

Johdannossa esitetyn arvoituksen vastaus on ”sateenkaari”.

LÄHTEET

Ahtiainen, M. & Auranne, K. 2007. Hyvinvointiteknologian määrittely ja yleisesittely. Teoksessa T. Siikanen & L. Suhonen (toim.) Hyvinvointiteknologia sosiaali- ja terveysalalla – hyöty vai haitta? Lahden ammattikorkeakoulun julkaisu. Tampere: Tampereen yliopistopaino Oy (Juvenes print), 9-15.

Brodkin, M. 2013. Ikäihmisten kotona asumisen tukeminen tekniikkaa hyödyntäen. Ylempi AMK-opinnäytetyö. Tampere: Tampereen ammattikorkeakoulu.

Elomaa, L. & Mikkola, H. 2010. Näytön jäljillä, tiedonhaku näyttöön perustuvassa hoitotyössä. 5. uudistettu painos. Turun ammattikorkeakoulun oppimateriaaleja 12. Turku: Turun ammattikorkeakoulu.

Gothóni, R. 2007. Ikäihmisten asema Suomessa ja ikääntymisen käsityksiä. Teoksessa Tulva, T., Uusitalo, I. & Harra, K. (toim.) Vanhuuden monet kasvot. Opetus-, kasvatust- ja koulutusalojen säätiön julkaisuja. Tallinnan yliopiston sosiaalityön laitoksen julkaisuja. Helsinki: OKKASäätiö, 11-17.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2013. Tutki ja kirjoita. 15-17. uudistettu painos. Porvoo: Bookwell Oy.

Hirvonen, E. & Nikkonen, M. 2003. Tulkitseva etnografia: Sosiaalisen todellisuuden rakentamista, reflektointia ja vakuuttavaa kirjoittamista. Teoksessa Janhonen, S., Nikkonen, M., (toim.) Laadulliset tutkimusmenetelmät hoitotieteessä. Juva: WS Bookwell Oy. 282-283.

Hovbrandt, P., Frilund, B. & Carlsson, G. 2007. Very old people's experience of occupational performance outside the home: Possibilities and limitations. Scandinavian Journal of Occupational Therapy. Vol. 14, 77-85. Viitattu 1.12.2013. <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=cin20&AN=2009630217&site=ehost-live>

Hätönen, J. & Verma, I. 2011. KÄKÄTE-raportteja 2/2011. Helsinki: Kopio Niini Oy.

Koskinen, S. 2007. Ikäihmisten asema Suomessa ja ikääntymisen käsityksiä. Teoksessa Tulva, T., Uusitalo, I. & Harra, K. (toim.) Vanhuuden monet kasvot. Opetus-, kasvatust- ja koulutusalojen säätiön julkaisuja. Tallinnan yliopiston sosiaalityön laitoksen julkaisuja. Helsinki: OKKASäätiö, 18-49.

KYLÄ-palvelut. Viitattu 27.1.2014. <http://www.turkuamk.fi/fi/tutkimus-kehitys-ja-palvelut/palvelut/kyla-kyla-kanavan-vuorovaikutteiset-ohjelmapalvelu/>

Latvala, E. & Vanhanen-Nuutinen, L. 2003. Laadullisen hoitotieteellisen tutkimuksen perusprosessi: Sisällönanalyysi. Teoksessa Janhonen, S., Nikkonen, M., (toim.) Laadulliset tutkimusmenetelmät hoitotieteessä. Juva: WS Bookwell Oy. 21,23

Lindvall, S., Luukkonen, N., Tamminen, T., 2012. Hoitohenkilökunnan kokemuksia VIRTU-kanavan käytöstä. Opinnäytetyö. Hoitotyön koulutusohjelma. Turku: Turun ammattikorkeakoulu.

Liukas, J. 2012. Virtuaaliset hyvinvointipalvelut: käsiteanalyttinen tutkimus. Opinnäytetyö. Liiketalouden koulutusohjelma. Turku: Turun ammattikorkeakoulu.

Länsitalo, E., Rautanen, T. & Tuokko, L. 2012. Asiakastytyväisyys VIRTU-kanavan ohjelmatuotannosta ja käytöstä. Opinnäytetyö. Turku: Turun ammattikorkeakoulu.

STM 2013. Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2013:11. Viitattu 1.12.2013
http://www.stm.fi/sosiaali_ja_terveyspalvelut/ikaihmiset/palvelujen_laatu/laatusuositus

Suomalainen, S. 2012. Yksityisen varautumisen lähtökohdat tulevaisuuden hoiva- ja hyvinvointipalveluissa. B raportteja 54. Helsinki: Diakonia-ammattikoulu.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2013. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Vantaa: Hansaprint Oy.

Valkeapää, H. 2013. Viihdepalveluiden käyttäjäkokemus : audiovisuaalisen sisällön muuttuvat kulutustottumukset. Ylempi AMK- opinnäytetyö. Lahti: Lahden ammattikorkeakoulu.

Valtiovarainministeriön www-sivut. Viitattu 19.4.2014. http://www.vm.fi/vm/fi/05_hankkeet/023_sade/02_palvelukokonaisuudet/06_etapalvelut/index.jsp

Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Tammi.

Taulukko 1. Kirjallisuushaku.

TIETOKANTA / TIETOLÄHDE	HAKUSANA	RAJAUKSET	OSUMIEN MÄÄRÄ	KÄYTETTYJEN OSUMIEN MÄÄRÄ
Cinahl	old people	2005 - 2013	191	0
	AND technology and older people	2005 – 2013	6	2
Terveysportti	ikäihmiset	Lääkärin tietokannat	1 098	
	ikäihmiset ja vanhe- neminen	Duodecim	59	0
Medic	old people	2005 – 2013	83	0
	and tecnologia	2005 – 2013	3	0
PubMed				
Ebsco Host	old people	2005 – 2013	13 388	
	and tecnologia		618	
	and interaction		64	1
Theseus	käyttäjäkokemus		266	2
Oma manuaalinen haku				11

TIEDOKSIANTO

Hyvä KYLÄ-kanavan käyttäjä,

Opiskelemme Turun ammattikorkeakoulun hoitotyön aikuiskoulutusohjelmassa, jossa päivitämme sairaanhoitaja/terveydenhoitaja tutkintoamme AMK-sairaanhoitajatutkinnoksi.

Opiskeluamme liittyvää opinnäytetyötä varten saimme toimeksiannon Turun ammattikorkeakoululta. Tehtävämme on haastatella KYLÄ-kanavan käyttäjiä, jotta teiltä saata-
van palautteen perusteella KYLÄ-kanavaa voitaisiin jatkossa kehittää monipuolisem-
maksi kohtaamis- ja keskustelupaikaksi. Teidän palautteenne, kokemuksenne ja mieli-
piteenne KYLÄ-kanavan käyttäjänä on erittäin arvokas.

Haastattelu tapahtuu KYLÄ-kanavan välityksellä helmi-maaliskuun aikana. Haastattelu-
luvut tullaan kysymään suullisesti teiltä

Kaikki haastattelussa esiin tulevat asiat käsitellään luottamuksellisesti nimettöminä
teemahaastattelun menetelmin sillä tavoin, että tiedon antajaa ei voida tunnistaa.

Jouluaiheinen lähetys, jossa kerroimme tulevasta haastattelusta, pidettiin 16.12.2013.
Opinnäytetyömme valmistumisen jälkeen pidämme teille toisen KYLÄ-kanava lähetyk-
sen, jossa kerromme opinnäytetyömme tuloksista. Lähetyksen alustava esityspäivä on
13.5.2014.

Tämä kirje ei edellytä teiltä mitään toimenpiteitä. Yhteydenottomme tapahtuvat KYLÄ-
kanavan ja puhelimen välityksellä.

Laitamme teille nimemme ja puhelinnumeromme, jos teillä on jotain tarkennettavaa
liittyen opinnäytetyöhömmme.

Näkemisiin ja kuulemisiin KYLÄ-kanavalla!

Yhteistyöterveisin AMK-sairaanhoitaja opiskelijat, ryhmä ATMS13

Salla Miesvirta

Sirpa Parikka

Maarit Vähä-Eskeli

p. XXX-XXXXXXX

p. XXX-XXXXXXX

p. XXX-XXXXXXX

Turussa, tammikuun 24. päivänä 2014.

HAASTATTELULOMAKE

Taustatiedot:

Sukupuoli

mies

nainen

Asuminen

yksin

muu, mikä _____

Oletko kotihoidon asiakas

ei

kyllä

kuinka usein _____

Ikä _____

Asuinkunta _____

Onko käytössänne apuväline

liikkumiseen? _____

näkemiseen? _____

kuulemiseen? _____

KÄYTTÄJIEN KOKEMUKSIA KYLÄ-KANAVAN VUOROVAIKUTTEISUUDESTA

Mihin tarkoitukseen etäpalvelu on alun perin hankittu tai annettu?

Mitä Kylä-kanava sinulle merkitsee?

Kuinka kauan olet käyttänyt Kylä-kanavaa?

Onko yhteydenotto toisiin Kylä-kanavan käyttäjiin helppoa?

Oletko etäyhteydessä muihin käyttäjiin ohjelmien ulkopuolella?

Kuinka usein itse otat yhteyttä muihin käyttäjiin?

Kuinka usein joku ottaa sinuun yhteyttä?

Oletko yhteydessä laitteen välityksellä esimerkiksi kotihoitoon tai omaisiin?

Oletko saanut uusia ystäviä etäyhteyden kautta?

Kuinka monta ystävää sinulla on Kylä-kanavalla?

Jos Kylä-kanavan toiminta loppuisi, mitä ajatuksia se sinussa herättäisi?

Millä tavoin Kylä-kanava on muuttanut arkeasi?

KÄYTTÄJIEN KOKEMUKSIA KYLÄ-KANAVAN OHJELMISTA

Mitä mieltä olet Kylä-kanavan ohjelmista?

Minkälaista ohjelmaa toivoisit lisää?

Minkälaisena koet ohjelmien ajankohdat?

Minkälaisia kokemuksia saat Kylä-kanavan kautta?

Mitä ohjelmia tavallisesti seuraat?

Minkälaisena koet opiskelijoiden lähettämät ohjelmat?

Mikä on mielenkiintoisin ohjelma?

Toivoisitko jotain muutosta ohjelmiin?

KÄYTTÄJIEN KOKEMUKSIA KYLÄ-KANAVAN TEKNISESTÄ TOIMIVUUDESTA

Minkälaista opetusta olet saanut laitteen käyttöön?

Minkälaisena koet etälaitteen käyttämisen?

Onko etälaitteen käytössä ollut teknisiä ongelmia?

Jos on, minkälaisia?

Saitko apua teknisiin ongelmiin?

Minkälaista saamasi apu oli?

Mitä apua kaipaisit laitteen käyttöön?

(Tiedätkö minne otat yhteyttä ongelmatilanteissa?)

Minkälainen lähetysten kuvan laatu on?

Minkälainen lähetysten äänen laatu on?

Onko sinulla muuta mainittavaa tekniikan toimivuudesta?

Entä käytön tukipalveluista?

Mitä kehittämissuhteita tai muuta huomioitavaa sinulla on Kylä-kanavaan liittyen?

Taulukko 2. Esimerkki teorialähtöisestä sisällönanalyysistä.

YLÄLUOKKA (teemat)	ALKUPERÄINEN ILMAISU	PELKISTETTY ILMAISU (redusointi)	ALALUOKKA (ryhmittely/klusterointi)
VUOROVAIKUTTEISUUS	no jollain tappaa vaan mä tykkään. Se on osa semmost piristyst ja et on niinku elämisest enemmän kiinni, kun et sää olisit tääl yksin ja ettei kettään näkis	piristäväää ja tuo enemmän elämää arkeen kuin yksin ollessa	Kohtaamis- ja keskustelupaikka Kokemus yhteisöllisyydestä Kuunnella ja tulla kuuluksi
	o se o puolin ja toisin sen tutun perheen kans nih	tapaa tutun perheen	
	minusta me ollaan niinko yhtä isoa perhettä, sanotaan näin	yksi iso perhe	
	meistä syntyy niinku semmonen piiri tai mikähän perhe se ois, mutta tämmöne oma porukka	oma piiri/perhe/porukka, joka keskustelee keskenään	
	kun me saadaan puhua omista sairauksistamme ja kaikista niin se helpottaa, kun joku kuuntelee ja se on meille tosi tärkeitä, ainakin mulle	helpottaa, kun joku kuuntelee	
OHJELMAT	Kyl kait se ois vähä kiva jos jottai vähä muutosta tulis, joku lukis vähä tai puhus jostain semmosist ohjelmist ett vois lukee vähä, sais kuulustella	toivoo muutosta, joku lukisi, voisi kuunnella	Kuunteluohjelmia
	Noo mä sitä tuolijumppaa ny ainaki toivon	toivoo tuolijumppaa	Ohjelmatoiveita
	No ainaki tommosta historiaa, Suomen historiasta...	toivoo historiaohjelmia	Ohjelmien lähetysajankohdat
	Kyl ne aika hyvään kohtaan ovat. Siin täytyy sit ite harkit kuin tekee...	sopiva aika	
TEKNINEN TOIMIVUUS	No enne kaikkee minä toivosin, että se olis sellane, että se kumminki toimis sillä lailla varmasti, ettei tulis semmosii katkoksii	toivoisi lähetyksiin luotettavuutta	Tekniikan toimivuus luotettavaksi Etälaitteen käytön tuki-palvelut
	Se on päivittäin se katkee toi lähetys kesken kaiken ja täytyy taas katkaista koko virta ja taas alakaa uudestaan ja väliin istuu	sammuu kesken lähetyksen päivittäin	
	Töpselit pois seinästä ja uudestaan päälle ni seinään ja sitten se toimii. oon oppinu!	irrottaa töpselin ja sitten etälaitte toimii	
	...sitte kun se meni rikki jossain vaiheessa tai ei tullu yhteyttä, siin oli sama ruli-anssi...	etälaitteen rikkoutuessa avunsaanti hidasta	